

نگاه بیرون

ایران برنده واقعی نبرد حلب

the guardian

ترجمه: شهرام زرندار

● پشتیبانان بشار اسد به طرزی متفاوت نسبت به خروج آهسته اتوبوس‌های سبز از حلب عکس‌العمل نشان دادند. روسیه که با ترکیه به توافق رسیده بود تا به پناهندگان اجازه خروج از حلب داده شود، می‌خواست که پناهندگان به مناطق روستایی فرستاده شوند و بنا بود که نخستین گروه پناهندگان شهر در آنجا بی‌آنکه خود بخواهند رها شوند، ازسوی دیگر ایران به دنبال راه‌هایی بود تا این فرایند را متوقف کند. آتش‌بس اصل اساسی و دلیل دخالت روسیه در حلب بود، لحظه‌ای که مسکو می‌توانست آن را به عنوان بانی صلح پس از ۱۵ ماه بمباران گروه‌های مخالف بشار اسد و وادارکردن آنها به تسلیم مطرح کند. دادن اجازه ترک شهر به غیرنظامیان باقی‌مانده و جنگ‌جویان شورشی برای برخی حامیان اسد یک زیان بالقوه و حاکی از ازدست‌دادن اهرم فشار آن‌هم دقیقاً در زمانی است که آنها از نفوذ روس‌ها در میدان نبرد کاسته‌اند. این واگرایی نشانه لحظه‌ای خطر در جنگ سوریه بود؛ منافع متقابل در تأمین امنیت اسد که باعث نزدیک‌شدن دو کشور به هم شده بود به‌ناگهان تبدیل به چالشی تلخ، طولانی و مداوم درمورد اینکه چه کسی حرف آخر را می‌زند شده است. حال که جنگ به نفع نیروهای اسد رقم خورده، حملات نیروی هوایی روسیه زیاد اهمیتی ندارد و این در حالی است که «کمک‌های مستشاری ایران» از اهمیت بیشتری برخوردار شده است. مردم در محاصره متحمل سختی‌های جنگ شش‌ساله بوده‌اند و ایران نقش مستقیمی در تعیین سرنوشت مجامع اپوزیسیون که نگران پیروزی‌های سیاسی و امنیت اسد هستند، ایفا کرده است. دادن اجازه خروج از حلب به شورشیان ناامید بدون اینکه در جست‌وجوی شرط و شروط باشند در برنامه ایرانی‌ها نبوده است. چند ساعت پس از اعلام آتش‌بس از سوی ترکیه و روسیه، ایران در آن دخالت کرد و خواهان لغو محاصره دو روستای شیعه در شمال حلب شد. ایران همچنین خواهان مبادله اسرا و زندانیان و پیکرهای زندمندان حزب‌الله و عراقی مورد حمایت خود بوده است.

پیروزی در حلب برای هر دو طرف از اهمیتی اساسی برخوردار است، اما هتنگامی که گردوخاک نبرد در حلب بخوابد برای ایران اهمیت بیشتری خواهد داشت. تأمین امنیت دومین شهر بزرگ سوریه و قلب صنعتی آن، مسئله‌ای است که کمابیش باعث برقراری حاکمیت دوباره دولت سوریه بر آن می‌شود، نه اعمال نفوذ در مسائل مهم در قلب راهبردی در منطقه.

حلب در پروژه ساختن کریدور زمینی به سوی ساحل مدیترانه، یک جاده مقاطع مهم به حساب می‌آید. همچنین محتمل است که حلب مرکز جدیدی باشد برای پروژه‌های ژئوپلیتیک تهران که در جاهای دیگر در این منطقه در معرض دید عموم قرار گرفته است. درلایمان مستقیماً با شبهه‌نظامیان مخالف، احرارالشام، مذاکره شده است. این مذاکرات درباره سرنوشت شهر درهم‌گوبیده‌شده ببدانی در غرب دمشق بوده که در اشغال مخالفان اسد است. ایران پیشنهاد کرده که شورشیان از این منطقه خارج شوند و به منطقه ادلب بروند. بعد ساکنان کفریا در زندانی ساکن شوند.

روز گذشته یک مقام ارشد لبنانی گفت: «ایرانی‌ها هیچ شورشی را بین مرز دمشق و لبنان نمی‌خواهند. طرح بسیار روشنی برای تغییر بافت فرقه‌ای مرز مشترک لبنان و سوریه وجود دارد». در حومه دمشق، در شهر داریا که در آن جوامع مخالف دولت در ماه آگوست تسلیم شدند، آنها قبول کردند که به ادلب منتقل شوند و ۲۰۰ خانوار شیعه در دارا ساکن شده‌اند. در سمت غرب و در نزدیکی حرم حضرت زینب، شماری از املاک مهم خریداری شده و حامی ورود خانواده‌های شیعه به منطقه بوده و منطقه یاد شده در بالا را به عنوان موضع پدافندی قبل از ورود به شهر زندانی تقویت کرده است. تأمین کریدورهای نفوذ با جوامع شیعه به‌طریز بالقوه نشانگر اعمال اراده ایران از زمان انقلاب اسلامی در سال ۱۹۷۹ تاکنون بوده است. انقلابی که پس از آن هم‌پیمانان تهران به‌تدریج نفوذ خود را از طریق حزب‌الله و از طریق تحلیج ایالات متحده به عراق که قدرت سیاسی را از سنی‌ها گرفت و به شیعیان تحویل داد و اکنون از طریق هرج‌ومرج در سوریه اعمال کرده‌اند. اهداف روسیه کمتر متوجه ایدئولوژی و بیشتر متوجه سیاست واقعی بوده است. ولادیمیر پوتین اکنون منافعی تازه در منطقه دارد و این منافع به هزینه ایالات متحده –که او معتقد است رویکرد دولت باراک اوباما را رها کرده است– به دست آمده؛ منافعی که دونالد ترامپ نقعی انسک در آن دارد. محتمل است که نفوذ روسیه در خاورمیانه ماندنی باشد؛ اما همچنان که ایالات متحده دریافته، این نفوذ به وسیله عواطف گرم و سلطه یک سنگین‌وزن منطقه‌ای کنترل می‌شود.

politics@sharghdaily.ir

دیپلماسی

در دیدار روحانی و آمانو مطرح شد

هشدارهای ایران به آژانس

تازمانی که طرف‌های مقابل به تعهدات خود در برجام پایبند باشند، به تعهداتمان عمل می‌کنیم

عکس: پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست‌جمهوری

بین‌المللی انرژی اتمی دانست و گفت: «حل‌وفصل پرونده هسته‌ای ایران، رفع ابهام‌سازی‌ها و بسته‌شدن پرونده پیچیده «PMD» از سوی آژانس، گامی مهم و اطمینان‌افزین بود». روحانی برجام را توافقی بزرگ و تجربه‌ای مثبت دانست که در سایه تلاش‌های طرفین مذاکره‌کننده حاصل شده است و افزود: «برجام توانست از یک سبو ثبات و همکاری بیشتری را برای منطقه به ارمغان آورد و از سوی دیگر تحریم‌های ظالمانه و نادرست علیه ملت ایران را برطرف کند». او خاطرنشان کرد: «همان‌طور که رهبر معظم انقلاب به صراحت اعلام کردند و نیز بر اساس اخلاقی و معیارهای دینی و فرهنگی، ما به تعهدات خود پایبند هستیم و آغازگر نقض آن تعهدات نخواهیم بود».

او درعین‌حال یاداری به برجام را در گرو پایبندی تمامی طرف‌ها به تعهدات‌شان دانست و تأکید کرد: «جمهوری اسلامی ایران تا زمانی که طرف‌های مقابل به تعهدات خود در برجام پایبند باشند، به تعهدات خود عمل خواهد کرد».

آمانو نیز در این دیدار با تأکید بر اینکه جمهوری اسلامی ایران از زمان اجرای برجام به تمامی تعهدات خود در این توافق به خوبی عمل کرده است، گفت: «برجام یک دستاورد بزرگ بود که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با همه توان از اجرای آن حمایت می‌کند». او خاطرنشان کرد: «پایبندی طرفین به اجرای تعهدات خود در برجام بسیار حائز اهمیت است».

مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با اشاره

ما بارها اعلام کرده‌ایم ناقض عهد نخواهیم بود مگر طرف مقابل اقدام به این کار کند».

صالحی در پاسخ به این پرسش که آیا حضور آمانو در تهران برای مخالفت با اجرای تصمیم مربوط به پیشران‌های هسته‌ای است، گفت: «خیر، ما درباره پیشران‌ها به تفصیل صحبت کردیم؛ اگر برای مقاصد تجاری باشد، پیشران‌ها به یک شکل و اگر نظامی باشد ترتیب خاص خودش را دارد و بر همین اساس چارچوب و تعهدات پادمانی‌اش متفاوت خواهد بود». او درباره میزان غنای پیشران‌های هسته‌ای گفت: «این موضوع ساده‌ای نیست که به سرعت بتوان درباره آن تصمیم گرفت و ما سه ماه فرصت داریم تا آن را بررسی کنیم. به طور معمول غنای این نوع محرک‌ها از پنج درصد تا ۹۰ درصد است. بستگی دارد به نوع محرک و زمان و هدفی که می‌خواهیم داشته باشیم».

صالحی که تأکید می‌کرد دست ایران برای واکنش به اقدام اخیر آمریکا بسته نیست و ما در شرایطی هستیم که طرف مقابل متوجه پیام شده و می‌داند پیام ما جدی است، در پاسخ به این سؤال که آیا اقدام ایران طرف مقابل را از نقض برجام منصرف می‌کند یا خیر، گفت: «طرف مقابل پیام ما را گرفته و شما به همین میزان بسنده کنید و مطمئن باشید آن چیزی را که می‌گویم حساب‌شده و دقیق است».

او درباره موضع آمانو درباره اقدام ایران نیز گفت: «ما با آمانو همه توافقاتی را که تاکنون داشته‌ایم، مرور کردیم، نظرتمان را دادیم و مقابلاً آنها نظرات‌شان را به ما گفتند. یکی از کلاه‌های ما به آژانس این بود که ۱۳۰ تن آب سنگین در گزارش گفته شده، درحالی‌که صد کیلو به آن اضافه شده، در مقیاس ۱۳۰ هزار کیلو، آیا صد کیلو معنایی دارد؟ در برجام آمده است که ایران تولید بیش از ۱۳۰ تن آب سنگین را در معرض فروش برای خریدار بالقوه خارجی قرار دهد. این عین عبارت برجام است؛ بنابراین من می‌توانیم بیش از ۱۳۰ تن داشته باشیم و آن را در معرض فروش قرار می‌دهیم و این مسائل دیگر حل شده است».

صالحی در پاسخ به این سؤال که آیا آمانو به ایران آمد تا پیامی از آمریکا برای ما بیاورد، گفت: «خیر، ما درباره پیشران‌ها به‌طور مفصل با ایشان صحبت کردیم. اگر برای مقاصد تجاری باشد یک گونه است، برای مقاصد نظامی هم باشد، به نحو دیگری است و چارچوب توافق‌نامه پادمانی تعیین می‌کند چه شرایطی باید باشد و ما در چارچوب آن شرایط قطعاً عمل خواهیم کرد».

هر امتیازی که داده می‌شود، به موازات آن گام‌هایی برای شهرک‌نشینان شیعه هم برداشته شود نه اینکه همه گام‌ها برداشته شود ولی شیعیان همچنان در محاصره باشند».

ضرورت اخذ ضمانت برای پایبندی به آتش‌بس

فرستاده ویژه پوتین ملاقاتی نیز با علی شمخانی دبیر شورای عالی امنیت ملی و هماهنگ‌کننده اقدامات سیاسی، نظامی و امنیتی ایران با سوریه و روسیه داشت. شمخانی در این دیدار با اشاره به دستاوردهای ارزشمند ارتش سوریه در آزادسازی شهر استراتژیک حلب که حاصل ابتکار عمل ایران، روسیه، سوریه و جبهه مقاومت بود، گفت: «آزادسازی حلب موجب شد که بار دیگر سیاست‌های غرب و حامیان منطقه‌ای آنان در ایجاد و پشتیبانی از تروریسم و دفاع همه‌جانبه سیاسی، رسانه‌ای و نظامی از عناصر شکست‌خورده تکفیری در معرض نگاه و قضاوت افکار عمومی جهانی قرار گیرد».

او با تشریح رویکردهای جمهوری اسلامی ایران در خصوص چگونگی خروج مسلحان باقی‌مانده در حلب و همچنین تخلیه شهروندان غیرنظامی، مجروحان و سالخوردگان در شهرک‌های قوعه و کفریا افزود: «درحالی‌که مجموعه توان سیاسی و رسانه‌ای جبهه غربی – عربی – غربی برای تولید و انتشار اخبار غیرواقعی در مورد تلفات انسانی در حلب بسیج شده، کوچک‌ترین صدماتی درباره ضرورت خارج‌کردن مجروحان و سالخوردگانی که بیش از سه سال در شهرک‌های قوعه و کفریا در محاصره تروست‌ها هستند، شنیده نمی‌شود».

دبیر شورای عالی امنیت ملی با یادآوری بدهدگی آمریکا و برخی کشورهای منطقه در مذاکرات قبلی مربوط به آتش‌بس بر ضرورت ایجاد و اخذ ضمانت‌های لازم برای استمرار آتش‌بس در حلب و فاصله‌گیری مسلحان از حومه این شهر تأکید کرد و گفت: «مجموعه شرایط‌های موجود باید برای تقویت امورادسانی به مردم پنج‌کشیده حلب و ایجاد شرایط امن نرمان در خدمات ضروری برای حضور ساکنان با محوریت دولت سوریه بسیج شود». شمخانی با اشاره به تجربه موفق همکاری‌های مشترک میان دولت‌های ایران، روسیه و سوریه در مبارزه با تروریسم و حامیان آنها افزود: «با توجه به افزایش پیچیدگی‌های سیاسی و نظامی بحران سوریه و ضرورت اتخاذ راهکارهای مشترک برای مدیریت شرایط پیشرو افزایش رابتهی مقامات سه کشور در سطوح مختلف اجتناب‌ناپذیر است».

دولت حسن روحانی و بهبود نسبی روابط دو کشور، اول اسفند ۱۳۹۲ تهران و لندن رسماً به وضعیت حفاظت منافع پایان داده و اعلام کردند ازاین‌پس به صورت مستقیم و از طریق کارداران غیرمقیم خود روابط دوجانبه را دنبال خواهند کرد. در ادامه همین سیاست بود که سفارت انگلیس در تهران روز اول شهریور سال گذشته ازسوی قیلاب هامون، وزیر خارجه انگلیس، فعالیت خود را از سر گرفت و هم‌زمان در لندن هم سفارتخانه ایران بازگشایی شد. ۱۵ شهریور امسال نیز، «حمید بعیدیه‌نژاد»، سفیر جدید ایران در بریتانیا و «یکلاس هاپتون»، سفیر جدید بریتانیا در تهران، به‌طور هم‌زمان در وزارت خارجه دو کشور حضور یافته و استوارنامه‌های خود را به وزرای خارجه تقدیم کردند.

کوتاه‌د دیپلماسی

ظریف امروز به مجلس می‌رود

● فارس: محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه کشورمان، ظهر امروز همراه با معاونان خود به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس می‌رود و درباره آخرین وضعیت برجام به نمایندگان مجلس گزارش می‌دهد.

هاشمی‌رفسنجانی:

رهبری اجازه دادند سیاست‌های کلی به‌روز شود

● روابط‌عمومی مجمع تشخیص مصلحت نظام: آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی، روز گذشته در دیدار با رئیس، دبیرکل و اعضای شورای سیاست‌گذاری کیفیت کشور، با تشریح روند تدوین سیاست‌های کلی نظام، به‌خصوص سیاست‌هایی که تقریباً ۱۰ سال از تدوین، تصویب و ابلاغ آنها از سوی مقام معظم رهبری گذشته، گفت: «در جلسه اخیری که با آیت‌الله خامنه‌ای داشتم، ایشان با هوشمندی اجازه دادند که سیاست‌های کلی بدروز و مبتنی بر شرایط فعلی باشد. به‌ویژه مواردی که مربوط به مسائل علم، فن و تکنولوژی است که تغییرات آن باید بسیار سریع اتفاق بیفتد».او در پاسخ به این سؤال که «چرا بسیاری از سیاست‌های کلی مخصوصاً بخش‌های مربوط به اصلاح اصل ۴۴ و تقویت بخش خصوصی اجرای موثقی نداشته‌اند؟»، به رویکردها و تصریحات دولت نهم و دهم اشاره کرد و گفت: «صراحتاً اعلام می‌کردند ما سیاست‌های کلی را قبول نداریم و هم بلافاصله پس از تدوین سیاست‌های کلی اصلاح اصل ۴۴، در جریان اجرای این سیاست‌ها انحراف ایجاد شد». آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی، به جلسه‌ای با مقام معظم رهبری و حضور سران قوای وقت درخصوص چرایی عدم موفقیت اصلاح اصل ۴۴ اشاره و عنوان کرد: «جهری در آن جلسه به‌صراحت گفتند که من از اصلاح این اصل، انتظار انقلاب اقتصادی داشتم».

ادعاهای تکراری شورای همکاری خلیج فارس

● ایستا: شورای همکاری خلیج فارس بار دیگر با اتخاذ موضعی ضدايرانی به طرح اتهاماتی علیه کشورمان پرداخت و خواستار تغییر سیاست‌های ایران شد. عبداللطیف الزبانی، دبیرکل شورای همکاری خلیج (فارس)، ضمن مخالفت با اظهارات برخی مقامات ایرانی درباره کشورهای عضو این شورا مدعی شد این اظهارات خلاف اصول بین‌المللی است و با حُسن هم‌جواری و دخالت‌نکردن در امور داخلی دیگر کشورها منافات دارد. او در ادامه اظهارات خصمانه خود با ادعای اینکه ایران در امور کشورهای منطقه از جمله عربستان، بحرین، قطر و یمن دخالت می‌کند، از مقامات ایران خواست تا سیاست منفی خود در قبال کشورهای منطقه را بازبینی کنند.

نشست «راوی بی‌ادعای ناکفته‌های جنگ»

● شرق: نشست «راوی بی‌ادعای ناکفته‌های جنگ»، در نکوداشت مرحوم دکتر «هادی نخعی»، عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی امیرکبیر و هدایتگر روابان جنگ در دوران دفاع مقدس، امروز در دانشگاه امیرکبیر برگزار می‌شود. در این نشست، دکتر حسین علایی، بنیان‌گذار و اولین فرمانده نیروی دریایی سپاه پاسداران، دکتر غلامرضا طریفیان، استاد تاریخ دانشگاه تهران و معاون اسبق وزارت علوم، سردار محسن رشید، مدیر پیشین مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ و محسن محمدی‌معین، از مسئولان دفتر سیاسی سپاه در دوران جنگ به تبیین موضوع روایتگری جنگ و نقش مرحوم هادی نخعی در این زمینه می‌پردازند.

حزب الله مشهد مقابل کنسولگری ترکیه تجمع خواهد کرد

● تانباک: مسئول شورای هماهنگی حزب‌الله در جمع نیروهای حزب‌اللهی مشهد اعلام کرد: در مقابله با تجمع انجام‌شده مقابل کنسولگری ایران در استانبول، حزب‌الله جمعیتی را مقابل کنسولگری ترکیه در مشهد، برگزار می‌کند. حمید استاد گفت: مکان این تجمع در خیابان خیام مشهد است که البته زمان آن، پس از صدور مجوز اعلام می‌شود.

بریده اخبار

- دادستان کل کشور: ایران در مقابل ادعاهای حقوقی غرب حرف دارد/ ایستا
- هیأت منصفه مطبوعات، «برنابوز» و «۹صبح» را مجرم شناخت/ ایستا
- سردار فیروزآبادی: انگلیس مستکبر صغری است/ فارس
- علم‌الهدی: کسانی که قصد ربه‌روشدن با جریان انقلاب را دارند به چیز ج‌ش‌ه‌وت نمی‌اندیشند
- حسن روحانی از چهارشنبه به‌ارمنستان، قزاقستان وقرقیزستان می‌رود/ ایرنا